

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Помісну Українську
Православну Церкву!

Часопис Волинської єпархії
Київського Патріархату

№ 5 (126) травень 2015 р.

Митрополит Луцький і Волинський Михайл розмальовував писанки з дітьми учасників АТО. Разом із ними владику виготовляв цей великодній атрибут 2 квітня на заході «Візерунки радості» у камінному залі Волинської православної богословської академії. Його влаштував єпархіальний відділ організації благодійності та соціального служіння (керівник Валерія Лесюк) за підтримки Луцького центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (директор Ліна Галан).

Майстер-клас проводив відомий у нашому краї писанкар Андрій Бондарук: пояснював значення візерунків та навчав основ цього мистецтва. Серед писанкарів-початківців були діти з татами – учасниками бойових дій та ті, котрі втратили батьків на війні. Після заняття на дітей чекав солодкий стіл і подарунки – книжки духовного змісту. *Світлина інформаційної служби єпархії.*

3 ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

Неділя 6-та після Пасхи, про сліпого

Одного разу, коли Ісус перебував у Єрусалимі, творив дива і проповідував учення Своє, вороги Його сповнилися такої люті, що хотіли побити Його камінням. «І, проходячи, побачив чоловіка, сліпого від народження. Ученики Його запитали в Нього: Учителю, хто згрішив – він чи батьки його, що сліпим народився? Ісус відповів: ні він не згрішив, ні батьки його, а це для того, щоб відкрилося на ньому діла Божі. Мені належить робити діла Того, Хто послав Мене, доки день є; прийде ніч, коли ніхто робити не зможе. Доки Я в світі, Я Світло для світу. Сказавши це, плюнув на землю, зробив із слини суміш і помазав сумішшю очі сліпого. І сказав йому: іди, вмийся у купальні Силоам, що означає: посланий. Він пішов і вмився, і прийшов зрячим. Сусіди і ті, що бачили його раніше, як він був сліпим, говорили: чи не той це, що сидів і просив? Одні говорили, що це той;

інші ж – що схожий на нього. Він же сказав: це я. Тоді запитали в нього: як відкрилися в тебе очі? Він казав їм у відповідь: Чоловік, Якого звать Ісус, зробив суміш, помазав очі мої і сказав мені: іди в купальню Силоам і вмийся. Я пішов, умився

і прозрів. Тоді сказали йому: де ж Він? Він відповів: не знаю. Повели цього колишнього сліпця до фарисеїв. А була субота, коли Ісус зробив суміш і відкрив йому очі. Спитали його також фарисеї, як він прозрів. Він же сказав їм: суміш поклав Він на мої очі, і я вмився і бачу. Тоді деякі з фарисеїв говорили: Чоловік Цей не від Бога, бо не шанує суботи. Інші говорили: як може грішний чоловік такі чудеса творити? І сталася між ними суперечка» (Ін. 9:2–16).

Зціленню сліпонародженого присвячено всю дев'яту главу Євангелія від Йоана. Несподіваним є те, що саме зцілення описується у двох віршах, а протиріччя, які воно викликало, – у тридцяти дев'яти.

Перед Ісусом Христом і апостолами була одна й та сама вулиця, на якій сидів сліпець і просив милостиню. Але Христос побачив можливість зробити Божу справу, апостоли ж бачили тільки

невирішене богословське питання, до якого намагалися дібрати ключ.

Апостоли запитали Спасителя: «Учителю, хто грішив – він чи батьки його, що сліпим народився?» Це питання ріже вухо сучасній людині, але за часів Христа тілесну сліпоту розглядали як кару Божу. Перед апостолами виникало лише одне запитання: хто саме винний – сліпець чи його батьки?

З давніх часів цей євангельський уривок асоціювався із хрещенням. Якщо сліпець, умившись водами Силоама, став зрячим, то віруючі, що занурювалися у води хрещальної купелі, також виходили з неї духовно оновленими та зціленими від гріхів, у яких народилися і прожили своє життя. Як і євангельський сліпець, кожна людина народжується духовно сліпою, та лише знайшовши Христа, починає бачити світло Істини...

Закінчення на с. 2

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця популярна волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця.

Вартість одного примірника з доставкою – **1 грн 55 к.** (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – **91241**. Архів основних публікацій «Волинських єпархіальних відомостей», радіопередач та інших аудіо-, відео- і текстових документів, церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavia.volyn.ua

ХРОНІКА

У Турійську відбувся благодійний концерт на підтримку воїнів

15 березня в місцевому будинку культури проведено шостий щорічний духовний концерт постової пісні «Хресту Твоєму поклоняємось, Владико».

Цьогоріч основною метою проведення заходу був збір коштів для потреб української армії.

В акції взяли участь: декан протоіерей Микола Даньків, місцеве духовенство, хорові колективи храмів деканату: Святої Трійці селища Турійськ, Праведної Анни с. Луків, Покрови Пресвятої Богородиці з сіл Милянєвичі та Маковичі, Різдва Богородиці с. Ружин, Святої Параскеви Сербської с. Дольськ та різноманітні молодіжні хори.

Православний літератор розповів телеглядачам про християнську поезію

20 березня, напередодні Всесвітнього дня поезії, у передачі Волинського телебачення «Тема дня» взяв участь літредактор інформаційно-видавничого центру єпархії, член Спільноти християнських письменників України Віктор Гребенюк.

Ішлося про релігійну поезію. Літератор читав поетичні рядки Святого Письма, ознайомив з діяльністю волинського осередку Спільноти творчості та віршованими книгами єпархіального видавничого відділу «Ключі».

Ведучим передачі був протоіерей Микола Шутяк.

Єпископ Матфей відвідав парафію в Маневичах

22 березня вікарій єпархії з благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла очолив Божественну Літургію в тимчасовому храмі Святої Трійці.

Метою поїздки було підбадьорення парафіян у несенні молитовно-постового подвигу та будівництві нового храму Мучениць Віри, Надії, Любові та Софії.

Після Відправи преосвященний виголосив проповідь про відповідальність християнина перед Богом (як потрібно любити свою віру та бути за неї відповідальним) на прикладі сорока Севастійських мучеників, яких Церква згадувала того дня.

Із владикою Матфеєм служили декан протоіерей Андрій Закидальський та настоятель парафії протоіерей Михайло Мельничук.

У Луцьку освятили пам'ятну дошку героям Майдану Василеві Мойсею

Як повідомляє сайт *Volynnews.com*, **27 березня** патріота увіковічили на будинку, де він проживав (вул. Липинського, 5).

Меморіальну дошку освятив настоятель парафії Преподобного Іова Почаївського обласного центру священик Олександр Вронський.

На акції були: брат загиблого священик Роман Мойсей, інші рідні та близькі, перший заступник міського голови Святослав Кравчук, громадськість.

Воляни зустріли демобілізованих бійців 14-ї ОМБр

У Луцьку, а трохи згодом і Володимирі-Волинському **27 березня** духовенство єпархії долучилось до урочистої зустрічі 70-х армійців танкового батальйону 14-ї ОМБр.

В обласному центрі бійців, яких призивали ще рік тому, разом із численною громадськістю на Театральному майдані зустрічав митрополит Луцький і Волинський Михаїл.

У Володимирі духовенство міського деканату, зустрівши героїв, помолилося за упокоєння душ тих, хто не повернувся з цієї війни, та за здоров'я тих, які нині стоять на захисті нашої країни.

Волинський і люблінський теологічні виші видали спільну книгу

Збірник матеріалів «Етичні та правові аспекти абортів і евтаназії» випустили Волинська православна богословська академія та Люблінський католицький університет Івана-Павла II.

Сайт *Cerkva.info* повідомив, що з цього приводу **27 березня** ректор ВПБА протоіерей Володимир Вакин і проректор з науково-дослідницької роботи священик Ярослав Черенюк зустрілися в академії з представником ЛКУ Яцеком Щотом.

Доктор Я. Щот був одним із редакторів

— 3 ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ**Неділя 6-та після Пасхи, про сліпого**

Закінчення. Початок на с. 1

Додатково ця історія, що завершилася скандалом між зрячим і місцевими духовними вождами, наочно показує, що значить бути справжнім християнином – сміливо свідчити про свою віру і стояти за правду.

За часів Спасителя вважалося, що хвороби та розлади в особистому житті були наслідком прихованого особистого гріха. Сама наявність покарання свідчила про безсумнівну провину. У випадку сліпонародженого виникало питання: хто безпосередньо завинив перед Богом – батьки чи сам сліпий, поки був у череві матері?

Зціленням сліпонародженого у день суботній Ісус Христос відкрито порушує цілий ряд тогочасних норм і правил життя. Спаситель суперечить фарисейському розумінню суботнього спокою і наголошує, що «субота для людини, а не людина для суботи» (Мк. 2:27).

Сучасна культура рухається у протилежному напрямку. Суспільство не визнає жодного дня спочинку, аби славити Бога. Кожен, хто хоче працювати в суботу, чи неділю, може легко знайти собі роботу. Частина людей планує домашню роботу саме на день спочинку. Суспільство втратило відчуття святості часу, а значить і святості самого життя...

Тодішні духовні провідники не могли побачити величчя справ Спасителя. Вони сприймали світ викривлено, через призму придуманого ними ж закону. Перед їх очима здійснювалися величні чудеса, але фарисеї бачили тільки порушення суботи. У сучасному житті люди також часто бачать лише те, що хочуть побачити, або те, що збігається з їх точкою зору.

Віталій КЛИМЧУК

24 травня – рівноапостольних Кирила і Мефодія, учителів слов'янських

Святі рівноапостольні Кирило й Мефодій (у миру Костянтин і, можливо, Михаїл) – просвітителі та проповідники Християнства серед слов'янських народів, творці слов'янської азбуки – спасалися у IX ст., були синами одного знатного воеводи, болгарина чи грека, який жив у Солуні (Македонія). Мефодій вступив на військову службу і став правителем однієї зі слов'янських областей. Після

10 років служби прийняв чернецтво. Його молодший брат Костянтин ще в юності мав блискучі успіхи в науці. Він виховувався з майбутнім візантійським імператором Михаїлом. Після закінчення навчання Костянтин пішов в один із монастирів, який був на березі Чорного моря. Проте його силою повернули до столиці імперії Константинополя. Невдовзі він прийняв священницький сан і був призначений бібліотекарем при храмі Св. Софії та вчителем філософії в головній царгородській школі. Потім поїхав до свого брата Мефодія і розділив із ним подвиг чернецтва.

У 858 р. хозари, які жили на берегах Дону, Волги й Азовського моря, звернулися до імператора Михаїла з проханням прислати їм наставників, які прилучили б їх до християнської віри. Жереб випав на Костянтина. Він вирушив у місіонерську подорож разом із братом Мефодієм. Припливши до Херсонеса (Корсуня), тепер у межах Севастополя), брати знайшли тут мощі святого Климента, Папи Римського, який постраждав за віру Христову ще у I ст. Ця святиня спочила в місцевому храмі.

Повернувшись до Константинополя, молодший брат зайнявся богослов'ям, а Мефодій отримав ігуменство в Поліхронієвому монастирі. Через деякий час вони знову стали збиратися в дорогу – тепер уже на прохання слов'янських князів.

Потрапивши до Великої Моравії, брати взялися активно проповідувати Християнство, полемізували з німецьким духовенством, які представляли Римську курію. Водночас продовжували працювати над перекладами слов'янською мовою релігійних книг, писали духовні твори, при церквах і монастирях відкривали школи для місцевого населення.

Невдовзі Костянтин і Мефодій зіткнулися з протидією і тиском німецьких місіонерів, направлених Римом. Особливе неприйняття останніх викликала ідея рівності всіх мов у спілкуванні з Богом, що її проповідували брати-просвітителі з Візантії.

Німецькі місіонери звинувачували їх у порушенні принципу «тримовного універсалізму», згідно з яким спілкування з Богом і, відповідно,

здійснення всіх релігійних ритуалів та обрядів дозволялося лише трьома мовами: латиною, грецькою та єврейською. Цей принцип застосовувався ще в Римській імперії для поділу народів на «культурні» та «варварські». Право на «культурність» визнавалося тільки за мовами римлян та греків. Церковні ієрархи успадукували цей поділ, додавши до «богоугодних» мов ще й мову Старого Завіту – давньоєврейську.

Такий стан справ влаштував тих, хто тримав у руках світську й церковну владу. Нерівноправність мов вони (свідомо чи підсвідомо) щоразу використовували для державно-політичної експансії й упокорення народів.

14 лютого 869 р. в Римі у 42-річному віці Костянтин помер, прийнявши перед смертю схиму з іменем Кирил. Мефодій повернувся до Нижньої Паннонії, куди його призначили паннонсько-моравським архієпископом і апостольським легатом. Одним із головних обов'язків нового архієпископа було поширення християнства серед слов'янських племен.

Проте події в Моравії та Паннонії розгорталися дедалі трагічніше, внаслідок чого загальна політична ситуація в краї зазнала докорінних змін: до влади тут прийшли політичні сили, зорієнтовані на німців. Мефодія наприкінці 870 р. ув'язнили на два з половиною роки. Було заборонено вживати слов'янську мову в Літургії. Мефодій після звільнення з в'язниці знову мусив їхати до Рима, щоб виправдатися перед Папою у зв'язку зі звинуваченнями стосовно порушення ним цієї заборони. Особисто себе він реабілітував, але за продовження провітницької діяльності думати вже не доводилося. У 885 р. Мефодій помер. Його численні учні продовжили справу «солунських братів» на інших слов'янських територіях: у Болгарії, Македонії, Хорватії.

Вітчизняні церковні історики стверджують, що до великої моравсько-мефодієвської єпархії входили і деякі землі сучасної України, зокрема частина Волині. Знайдені сліди Християнства у м. Володимирі-Волинському в урочищі Стара Катедра свідчать про вплив цієї єпархії та місії учнів святого Мефодія. Історики наводять ці докази в ракурсі ще одного із трьох шляхів поширення Християнства на землю Русі-України, який називають північним.

На честь тисячоліття просвітлення слов'ян рівноапостольними Кирилом і Мефодієм синод РПЦ у 1863 р. встановив 24 травня вшанувати їхню пам'ять.

24 травня 2003 р. за рішенням Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета і за ініціативою ректорату, професорсько-викладацького складу та студентів Національного педагогічного університету імені М. Драгоманова цей день проголошено «Днем українського студентства». Українська Православна Церква Київського Патріархату встановила особливі нагороди: орден і медаль Святих рівноапостольних Кирила і Мефодія, які вручаються науковій інтелігенції за особливі заслуги в освітній сфері. У багатьох слов'янських країнах, серед них і в Болгарії, цей день є днем писемності та культури і великим національним святом.

Православна Церква називає святих рівноапостольних Кирила і Мефодія «священною двоїцею, просвітителами нашими, які виточили нам джерело Богопізнання». Праця святих братів – це ще один доказ того, що всі народи повинні сповідувати віру в Господа Ісуса Христа рідною мовою, мова кожного народу священна й угодна Богові.

Віталій КЛИМЧУК

книги. Це збірник статей англійською, польською й українською мовами на пекучі проблеми сьогодення, щодо яких у наших конфесій є спільне бачення. «...Ефективно зарадити у вирішенні таких важких та болючих питань можливо лише об'єднавши зусилля Церков», – зазначає у передмові о. Володимир.

Вихід книжки став одним із перших плодів недавно підписаної угоди про співпрацю між цими вищими навчальними закладами.

«По ділах ваших пізнають вас...»

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл з благословіння Патріарха Філарета нагородив волонтерів Волині медалями «За жертвенність та любов до України».

29 березня, в 5-ту неділю Великого посту, преподобної Марії Єгипетської, на завершення Божественної Літургії у кафедральному соборі Святої Трійці владика вручив церковні відзнаки тим, хто добровільно забезпечує українську армію.

Перед цим у проповіді він, нагадуючи слова із євангельського читання «хто хоче бути більшим між вами, нехай буде вам слугою», побажав усім бути великими, але уточнив: «великими у вчинках, а починати із елементарного – служити ближнім своїм». Унаслідок цього, вважає високопреосвященний, людина буде великою не лише на землі, а й у Царстві Небесному. Тож проповідь архієпископа завершилася нагородженням добровольців – тих, хто став яскравим прикладом служіння ближнім.

У Рожищі вдесьте відбувся страшний хресний хід вулицями міста

29 березня декан протоіерей Василь Шняк, рожищанське духовенство та представники Римсько-Католицької Церкви пройшли від місцевого костелу до храму Різдва Пресвятої Богородиці.

Процесія відбувалася зі стояннями (зупинками) для читання уривків Страшних Євангелій.

Цьогорічну великопосну ходу присвятили молитвам за настання миру в країні, перемогу та за здоров'я українських воїнів.

У ВПБА відбувся круглий стіл про Церкву і службу в армії

«Свідчення Священного Письма про військову службу та обов'язок захисту віри й Батьківщини» – такою була тема засідання викладачів і студентів Волинської православної богословської академії **30 березня**.

У ході обговорення розглядалися питання: ставлення Церкви до війни, різні підходи до тлумачення 7-ї Божої заповіді (про заборону вбивства), свідчення Старого та Нового Завітів про благословення воїнів на захист Батьківщини. Розглядалась тема сучасного військового капеланства – фактично як церковного благословення українських солдатів в ратний подвиг.

Після доповідей та довгих дискусій учасники круглого столу, спираючись на різні позиції святих отців та вчителів Церкви, прийшли до висновку: в Біблії засуджується навмисне вбивство своїх ближніх із корисливих мотивів, але не при виконанні обов'язку перед Вітчизною. І Церква в останньому випадку навіть долучається до цієї місії, звершуючи духовну опіку над військом.

Захід організувала та провела кафедра Священного Письма. Зокрема, в обговоренні взяли участь: проректор з навчальної роботи протоіерей Василь Лозовицький, завідувач кафедри протоіерей Микола Цап'юк, інші викладачі та вихованці вишу.

Горохівчани вкотре відправили допомогу нашим воїнам на Схід

30 березня від храму Вознесіння Господнього у районі відбув ще один вантаж у зону АТО. Це харч, одяг та інше.

Чергову допомогу зібрано стараннями місцевих волонтерів. На щасливу дорогу їх благословив декан та настоятель цього храму протоіерей Андрій Сидор. Він побажав їм постійної опіки ангела-охоронителя.

Благодійний вантаж цього разу супроводжували Віталій Гладун, Олег Хвищун та Олена Лук'ян.

3 квітня о. Андрій взяв участь у представленні Любові Матвеевої на посаду голови райдержадміністрації. Потім вони долучилися до відправки чергової допомоги в зону АТО.

Продовження на с. 3

ХРОНІКА

Продовження. Початок на с. 2

Панотець благословив у добру путь голову управління сільського господарства Миколу Панасюка та головного редактора газети «Горхівський вісник» Олега Дідика.

Священик поблагословив
військовиків на перемогу

1 квітня заступник володимирського міського декана протоієрей Ігор Бігун взяв участь у церемонії відправки в зону АТО військово-службовців протиповітряної оборони.

Захід відбувся на полігоні поблизу Володимира-Волинського. Проводжаючи чотирнадцятьох професійних арміюців, о. Ігор закликав їх і надалі чесно виконувати свій ратний обов'язок, побажав швидкого і переможного завершення антитерористичної операції. Душпастир помолився за військових і вручив їм іконки Богородиці.

Духовне виховання учнів:
досвід і проблеми

Священики й миряни єпархії взяли участь у виїзному засіданні Громадської ради з питань співпраці з Церквами та релігійними організаціями при Міністерстві освіти і науки України.

2 квітня гості з Києва перебували в Луцьку, аби вивчити досвід волинян щодо запровадження курсів духовно-морального спрямування в загальноосвітніх закладах та обговорити проблеми, що гальмують цей процес. Протягом дня відбулися зустрічі з керівництвом області, робочою групою Волинської ради Церков, презентації методичних напрацювань, круглий стіл, екскурсії, а також вручення грамот призерам конкурсу «Учитель року».

В окремих заходах виїзного засідання взяли участь ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Володимир Вакин, викладачі цього вишу, голова інформаційно-видавничого центру єпархії протоієрей Віталій Собко.

Під час виступу в обряді о. Віталій, зокрема, підкреслив: головна перешкода на шляху викладання духовно-моральних предметів – що вони належать до необов'язкової, варіативної складової навчальних планів. Треба це виправити. Вкотре зазначено, що ситуація покращиться лише тоді, коли державні мужі й освітяни переконаються: виховання дітей на засадах християнської моралі, духовності вигідне державі, адже дозволить зекономити великі кошти, пов'язані з необхідністю усувати численні негативні явища в різних сферах життя суспільства.

На запрошення керівництва ВПБА члени Громадської ради відвідали цю духовну школу, ознайомилися з її матеріально-технічною базою та навчальним процесом.

Капелан 14-ї ОМБр бореться
з пияцтвом у війську

Про це **2 квітня** у володимир-волинській газеті «Рідне місто» надруковано інтерв'ю із протоієреєм Миколою Пинайлом.

Душпастир розповів, що прийшовши до підрозділу, застав чимало випадків пияцтва, проте стан справ дещо вдалося покращити. Він, вважаючи, що всі методи у боротьбі з алкоголізмом прийнятні, облаштував своєрідну дошку ганьби, на яку потрапляють портрети солдатів-випивох. Капелана радує, що портретів стає менше, бо проштрафлені виправляються.

Практикує панотець і духовні бесіди, в яких розраджує, старается «вилікувати настановчим словом». Звертається і до рідних, щоб знайти корінь проблеми.

Щодо різноманітних санкцій за споживання алкоголю, введених військовим керівництвом, о. Микола стверджує: найголовніше – боротися за свідомість як тих, хто купує й споживає, так і тих, хто нелегально це продає військовослужбовцям. Якщо немає бойових дій, арміюця треба зайняти – грою в шахи чи шашки, а коли по-тепліло, то радить «і в м'яча поганяти».

У ВПБА завершили читати
Невсипущий Псалтир

3 квітня, в останній день Великого посту, в академічному храмі Всіх волинських святих вихованці духовної школи закінчили цей молитовний подвиг. Заключні молитви очолив секретар вченої ради протоієрей Ігор Скиба.

Протягом чотиридесятниці студенти цілодобово читали цю книгу Біблії,

— ТОЧКА ЗОРУ —

ГІРКІ ПЛОДИ ЛИЦЕМІРСТВА

До сьогодні так і не спромоглися в УПЦ (МП) визначитися: у нас війна, вторгнення Росії чи «громадянські протистояння», внутрішні заворушення, спровоковані «київською хунтою». Офіційна позиція УПЦ (МП) – «ми за єдину Україну в її межах». На ділі – допомога у захопленні військових частин російськими солдатами, «благословення» терористичних організацій, закликання Путіна, прокльони та зневага української армії й народу окремими кліриками. Це вже ні риторика змінилась...

Але згадаймо проповіді минулих років: «Україна і Росія – це одне ціле», «українська мова – не благодатна», «українського народу не існує», а Україна – «тимчасове утворення, недодержана». Дійшло до безумства: стверджувалося, що росіяни, білоруси й українці нероздільні, як Свята Трійця. Це ще одне підтвердження того, що РПЦ погурає у ересі. Зрозуміло, сьогодні таких тез ми вже не чуємо. Але не тому, що змінився світогляд звершників МП, а тому, що народ у масі своїй вже не сприймає цих заяв.

А які плоди хибної науки та спотвореного світогляду? От хіба ми можемо пригадати з історії таке явище, як «православний джихад»? Говорилось: не може бути тероризму у православних і католицьких країнах, це притаманно країнам, де переважають мусульманські течії, або це звершують люди, які дотримуються ісламу. Тепер ми свідки того, що православні активісти підтримують себе на блокуваннях, чинять теракти. І вся війна на нашому Сході є ділом рук ярих проповідників «руського міра». Створено цілу «Російську православну армію». Православ'я у російському поданні має агресивну політичну імперську складову – і має дуже мало Христа.

Хоча на словах його інколи дуже багато. Я з здивуванням читаю їхні розмірковування та заклики про любов до ворогів. Та коли мова йде про «розкольників», вони різко про таку любов забувають. Ставтеся до нас хоча б як до ворогів! Просто спробуйте зрозуміти, чого ми прагнемо. А ми хочемо, щоб в Україні була помісна Православна Церква, щоб ніякі іноземні центри не керували нею, не всовували всюди політику, не використовували її для поневолення народу, для будівництва якихось квазідержав. Щоб Церква спокійно займалася своїм служінням.

Великою проблемою Російського Православ'я, на мою думку, є поступова втрата християнської ідентичності, вихолощення духовного, церковного, переважання світського, імперського. Ця Церква перетворюється в якусь страшну тоталітарну організацію, яка щодалі, то містить усе менше ознак християнських і все більше ознак пропагандистського апарату сусідньої держави.

Тепер МП проливає крокодилячі сльози. Промовляють гарні слова про Україну, проклінають терористів на Сході, хвалять нашу армію. Проте, повірте, як тільки – хай Бог милує – зміниться внутрішня політична ситуація чи, не доведи Боже, путінські війська прийдуть на наші терени – залунають геть інші речі. Лукавство і лицемірство! От, наприклад: чому ви зараз називаєте терористами тих, хто на Сході? Ви ж говорили, що то ваші парафіяни, які є і з того, і з іншого боку. Ви їх такими виховали, вклали в голови «руський мір», у руки – зброю, духовно скалічили. Чому ви відмовляєтеся від них? Ви їдете до них, проповідуйте, закликайте скласти зброю, навчайте того, що в нас одна земля Батьківщина, яку треба любити. Сьогоднішні проукраїнські заяви представників УПЦ (МП), на мою думку, – це намагання перечекати і вижити у цих умовах війни, яка виникла і за їх активної діяльності.

Не таємниця, що вплив Росії, її політичних ідеологем на уми українців через світські про-

російські організації був незначним, можна сказати – нікчемним. Витрачалися великі кошти, звітували до Москви про свою діяльність, а в реальності навіть у Криму Аксенов мав декілька процентів підтримки. І це – в найбільш проросійському регіоні й одна з найбільших проросійських організацій. А от тисячі парафій по Україні, які в єдності з РПЦ, через проповіді, різні заяви, тези та посилки дуже дозвано, та все ж доносили інформацію, потрібну Росії для поширення тут свого впливу. Вода камінь точить, так і різні імперські ідеї, які прокрадалися в проповіді, відкладаються в серці, і навіть із патріотично налаштованою людиною з часом може зіграти таку нехорошу річ.

Наприклад, сама теза «неблагодатна мова», яку вони запустили в дев'яностих роках. Тобто мова, яка позбавлена благодаті, іншими словами – проклята.

А заяви, що українців як нації не існувало і не існує?! «Мы все русские». А що ж це за нація така, «русские»? В Київській Русі жили русичі (русини, руси чи роси). Та хай з ним. Далі. «Україна – це тимчасове непорозуміння». І це говорять їхні «старці», культ яких на дуже високому рівні серед багатьох мирян. Ці так звані старці плетуть що-небудь, що запалений розум їм скаже. Люди то все засвоюють. І тоді дивись – ніби притомна людина, ніби себе реалізувала у цій країні, та як починає говорити про своє розуміння Бога, сьогодення та майбутнього народу і держави, дивується – ну звідки це все? А потім розумієш: а, ясно! Занадто ти «воцерковився» в МП, дуже добре над тобою там попрацювали, а як наслідок – яничарство, злоба і ненависть.

Тож сама Церква Московська потребує очищення від тих ересей, які обсіли її, переосмислення свого служіння. Не може священик бути пристосованцем. Не може він, служачи Богові, грати таку от роль: «Мені тут вигідно, я тут маю заробіток, то буду пропагувати те, що мені скажуть. Хай навіть і не має воно відношення до Бога, суперечить моїм переконанням та сумлінно, відкидає природну любов до Батьківщини. Та все ж буду проповідувати так, як мені скажуть, бо я в цій системі».

Ось така позиція, виховання у спеціфічному середовищі, подвійні стандарти, підміна понять призвели до того, що в Україні багато людей було виховано аничарами, які, щоб довести свою любов сусідній державі чи уявному «руському міру», зневажили все українське. Це і стало ґрунтом для російської агресії, всім трагічним подіям у Криму та на Донбасі.

Часто чуємо заяви представників УПЦ, що «ми не Московський Патріархат, ми Українська Православна Церква, бо так написано в статуті». Тож давайте по порядку. Їх Патріарх – Кирил. Це вони визнають. Патріарх цей очолює Російську Православну Церкву, інша назва якої – Московський Патріархат. УПЦ є невід'ємною складовою цієї Церкви. Коли Патріарх Кирил робить заяви, що на Луганщині знищують храми Російської Православної Церкви, – що він має на увазі? Що крім УПЦ в Україні є окремо РПЦ? Ні. Для нього УПЦ й РПЦ – одне й те ж саме. Якщо так вважає їхній Патріарх, чому вони самі це заперечують?

Зайдіть на сайт РПЦ в розділ «Персоналії» і ви побачите, що усі єпископи так званої УПЦ там розміщені за алфавітом разом із російськими в підрозділі «Єпископат РПЦ». Московська Патріархія ніякої різниці не робить між архієреєм з Одеси, наприклад, і архієреєм із Камчатки. Це все архієреї Російської Православної Церкви.

Взагалі для світового Православ'я такої помісної Церкви як УПЦ не існує. Є РПЦ. А те, як внутрішньо вона ділиться на екзархати чи умовно самоврядні частини, – це внутрішня справа самої РПЦ. Захотіли – дали комусь більше прав, захотіли – забрали назад.

Тому заяви, що вони не є РПЦ, Московським Патріархатом, – це лукавство, розраховане на тих людей, хто або лінується знайти інформацію в офіційних джерелах, або хто хоче вірити в це, або хто просто не має доступу до інтернету.

Михайло РЕКЛИНЕЦЬ

а священики-викладачі молилися за здоров'я та за упокій вірних. Цього року було подано близько 20 000 записок.

Священнослужителі побували
на фотовиставці газети «День»

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл взяв участь у відкритті XVI Міжнародної фотографічної виставки щоденної всеукраїнської газети «День».

У слові до учасників високопреосвященний, зокрема, зазначив, що вільна преса повинна не тільки швидко інформувати суспільство про поточні події, а й нести при цьому культуру, духовність.

Разом із владикою експозицію оглянули канцлер єпархіального управління протоієрей Микола Цап, викладач Волинської православної духовної академії священик Андрій Хромяк, завідувач єпархіальної книгарні-бібліотеки Дмитро Головенко.

Вернісаж відбувся **3 квітня** в бібліотеці Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. З-поміж інших світлин привертають увагу кадри, на яких зафіксовано душпастирство священиків у подіях на Майдані та Донбасі.

У заході також взяли участь луцький міський голова Микола Романюк, ректор університету Ігор Коцан, головний редактор «Дня» Лариса Івшина.

Щоб слово Церкви мало вагу і в ЗМІ

2-4 квітня волиняни брали участь у столиці в навчальному семінарі для працівників єпархіальних прес-служб Київського Патріархату.

Священики й церковні та світські журналісти обговорили інформаційні виклики і технологічні новації. Організував зустріч заступник голови прес-центру Патріархії Андрій Ковальов.

Учасники, зокрема прес-секретар Волинської єпархії Андрій Гнатюк і співробітник її інформаційної служби Орест Власюк, зустрілися й отримали благословення на подальшу роботу головного інформаційника нашої Церкви архієпископа Євстратія.

Провели у вічність ще одного бійця

4 квітня в луцькому кафедральному соборі Святої Трійці духовенство відспівало Сергія Дудку, сорокарічного добровольця з 24-ї окремої механізованої бригади.

Чин похорону очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл. У проповіді владика, зокрема, наголосив: багатьох людей, яких ми тепер справедливо називаємо героями, не було помітно до війни, вони жили як прості громадяни і їх не показували по телебаченню. Але їхні душі були готовими, щоб стати на захист ближніх, навіть віддати своє життя. Тепер ми говоримо: «Герої не вмирають», і ці слова набувають особливого смислу напередодні Воскресіння Христового, хоча похорони героїв і затьмарюють світле торжество нашої віри.

Потому на Театральній площі відбулося громадське прощання із померлим.

Погребіння проведено на алеї почесних поховань міського цвинтаря біля с. Гаразджа.

Сергій Дудка народився в Ковелі, вчився у загальноосвітній школі № 3 м. Луцька. Зазнавши тяжких ушкоджень у зоні АТО, помер під час лікування у Львівському військово-медичному клінічному центрі Західного регіону.

Священики луцького міського
деканату передали допомогу
для Донецької єпархії

Для потреб донецького духовенства парафії обласного центру зібрали й передали основні речі для проведення богослужінь, понад тону продуктів та засоби побутової хімії.

Акція відбулася **4 квітня** на прохання архієпископа Донецького і Маріупольського Сергія за починком міського декана протоієрея Михайла Онищука у рамках побратимства Луцька та Волновахи.

У храмах єпархії відбулись
Богослужіння Вербилиці

Божеественну Літургію **5 квітня** з нагоди свята Входу Господнього до Єрусалима очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл у кафедральному соборі Святої Трійці.

У проповіді архіпастир висловив думку, що «сьогодні Господь воістину входить до Луцька», бо коли ми приходимо до храму із вербовими гілками, це спонука нашої віри «зустріти

Продовження на с. 4

ХРОНІКА

Продовження. Початок на с. 2, 3

Ісуса Христа». «Ми віримо, що Він прийшов. Видимо – в Тайнах, які ми прийняли, а невидимо – в Божественній благодаті», – пояснив високопреосвященний.

Опісля владика на соборному майдані освятив вербові віття. До речі, священнослужителі головного храму єпархії освячували вербові гілки лучан протягом усього дня.

Студенти ВПБА збирали гроші для війська

5 квітня, у Вербну неділю, вихованці Волинської православної богословської академії взяли участь у благодійній акції для збору коштів українським бійцям.

Як повідомляє сайт *Vpba.org*, спільно із громадською організацією «Самооборона Майдану Волині» та іншими волонтерами студенти продавали вербу, а студентки регентського факультету готували й продавали вареники, пропонували перехожим печену картоплю та гарячий чай.

У Рожищі дітей навчали мистецтва писанок

Як повідомляє Ірина Зенц у матеріалі газети «Наш край», **5 квітня** в недільній школі при храмі Різдва Пресвятої Богородиці райцентру відбувся майстер-клас Валентини Степанюк із писанкарства.

Майстриня розповідала дітям біблійні історії та легенди, пов'язані з цим рукоділлям, про символіку орнаментів. Вона виготовила унаочнення з найпоширенішими волинськими візерунками. Діти могли ознайомитися і з писанками місцевих майстрів.

На завершення декан, настоятель храму протоієрей Василь Шняк поблагословив вихованців та помазав їх освяченою оливою, побажавши міцного здоров'я і Божої любові.

У храмах єпархії відбулися Відправи з нагоди Благовіщення

7 квітня Божественну Літургію в кафедральному соборі Святої Трійці очолив із цього приводу митрополит Луцький і Волинський Михайл.

Напередодні владика очолив Всенічну, під час якої дарував усім жінкам та дівчатам білі троянди. У головному храмі єпархії це вже традиція – на згадку про те, що архангел Гавриїл сповістив Діви Марії радісну новину (часто зображається на іконах із квіткою лілії).

У проповіді високопреосвященний привітав парафіян зі святом, особливо жінок та дівчат, бажаючи їм наслідувати побожне життя Богоматері. Після цього відбулося традиційне прикладання до її образу, що звичайно знаходиться над царськими вратами.

Єпископ Матфей відвідав парафію в Шацьку

Вікарій єпархії з благословіння митрополита Луцького і Волинського Михайла **7 квітня**, на Благовіщення Пресвятої Богородиці, очолив Літургію в тимчасовій каплиці Мучениці Татіани.

Мета поїздки – очолення Відправи з нагоди дванадцятого свята і підбадьорення парафіян у будівництві храму на честь Архистратига Божого Михайла.

Після Служби преосвященний виголосив проповідь про суть цього торжества і наголосив на важливості наслідувати приклад смирення Богоматері.

Із владикою Матфеєм служили декан протоієрей Михайло Цвинкилевич та настоятель парафії священник Роман Скірак.

У Луцьку пом'янули жертв нацизму

Оскільки Міжнародний день визволення в'язнів фашистських концтаборів (11 квітня) цього року випадає на Страсну суботу, традиційну заупокійну літію по всіх замучених відслужено **8 квітня**. Її перед пам'ятним знаком на Меморіальному комплексі «Вічна слава» обласного центру очолив митрополит Луцький і Волинський Михайл.

Із владикою молились: духовенство кафедрального собору Святої Трійці, голова ОДА Володимир Гунчик, голова обласної Валентин Вітер, представники волинського відділення Української спілки жертв нацизму, громадськість міста.

ВОЛИНСЬКІ ІКОНИ

«Святий Миколай». Перша половина XVII ст. Дерево, левкас, темпера, сріблення. Походить із церкви Собору Пресвятої Богородиці с. Микуличі Володимирського районного деканату.

22 травня відзначається як день перенесення мощей святого Миколая Чудотворця. Це свято встановлено на Русі орієнтовно в 1091 р. У народній традиції його називають «літнім Миколаєм», маючи на увазі не стільки час події, скільки зображення Миколая без митри.

У 2014 р. в Львівській філії Національного науково-дослідного реставраційного центру України відреставровано ікону «Святий Миколай» першої половини XVII ст. Пам'ятка надійшла у фонди музею 2009 р. з церкви с. Микуличі як ікона «Моління про чашу», датована 1905 р. Верхній шар живопису в нижній частині образу був частково втрачений і відкривав нижній, який говорив про зовсім інший сюжет, – швидше за все, зображення святого Миколая. Проведені у 2012 р. рентгенографічні дослідження перевершили всі сподівання. На знімках відкрився чудово збережений лик Миколая, який попередньо датували кінцем XVI ст.

Науковці музею відзначили, що трактування образу є не характерним для волинського іконопису. Глибше вивчення пам'ятки, її порівняння з іконами колекції Національного музею у Львові ім. Андрея Шептицького дають підстави говорити, що образ створено у малярському осередку Яворівщини чи Любачівщини у 1620–1640 рр. Отже, його можна вилучити зі спадщини волинської іконописної традиції. Як засвідчують давні документи, львівські майстри працювали і на Волині.

Святителя зображено по пояс; правою рукою він благословляє, а лівою підтримує закриті Евангеліє. Такий тип іконографії – один з найбільш поширених у мистецтві країн візантійського світу і відомий з XI ст. У давньоруському іконописі він отримав особливу популярність, починаючи з XIII ст.

На Миколаєві – білий поліставрїон (фелон, декорований вохристими хрестами), який підкреслює єпископський сан і символізує прийняття ієрархом особливої божественної благодаті. Хрести на фелоні символізують страждання Ісуса Христа і відображають шанування Миколая як великого архієрея Христового. Блакитний підризник розкреслено темними геометричними складками. Омофор із великими білими хрестами, як і поручі, – оранжевий із білим крапковим орнаментом по краях. Довгий кінець омофора – біла лівого плеча. Він спускається з коміра і покриває ліву руку. Червоний колір тла як символ Божої любові і благодаті підкреслює святковість.

Миколай лівою рукою підтримує Евангеліє з блакитним обрізом і оранжевими застілками. Обабіч голови святого розташовані півпостаті Ісуса Христа з Евангелієм та Богородиці з омофором. За ранніми варіантами життя святителя Миколая, Вони брали участь у його посвяті в єпископський сан і вручили йому знаки архієрейського чину – Евангеліє та омофор. Пізніше первісне значення цього сюжету було забуто і сцена стала сприйматися як зображення епізоду про «Нікейське чудо», відоме у житійних текстах із кінця XIV ст. В них розповідається про те, що на Першому Вселенському соборі в Нікеї святий Миколай, обурений виступом еретика Арія, дав йому ляпаса, за що рішенням єпископів був ув'язнений і позбавлений сану. Вночі йому явився Ісус Христос із Богородицею, який повернув Миколаєві Евангеліє й омофор.

У стилі образу присутня деяка архаїчність: вдовжена голова, довга шия, підкреслена високим коміром, тендітні пропорції благословляючої руки з довгими і тонкими пальцями. Суворість святого пом'якшується витонченістю ліній малюнка і манерою письма. Примітний спосіб побудови рельєфу лику. На темний червоний санкір (основний тон) покладено великі за площею ясно-вохристі висвітлення, які за допомогою дрібного розтушовування переходять у тінь. Зморшки на чолі, перенісся, ніс, повіки, очі виділено коричневим кольором, який виявляє об'єм і надає формам певної скульптурності. Майстерно прописано волосся, бороду і вуса Миколая.

Написи на іконі філігранно виконано білою фарбою. У письмо влетено рослинний орнамент, завдяки якому літери нагадують заголовні червоні рядки стародруків.

Обрамлення образу типове для першої половини XVII ст.: накладне, подвійне з профільованими срібленими планками, між якими – синє тло. Бонії (дерев'яні прикраси) втрачено, як і орнамент навколо них. Залишки орнаменту, виконаного білим, проглядаються на лівому міжрамному полі.

Автор ікони вважається провідним майстром вищезгаданого осередку і вирізняється майстерністю та яскравою індивідуальністю, що проявляється у своєрідному трактуванні овалу обличчя, активному опрацюванні рельєфу чола, формі великих очей і вух, дугоподібних брів, специфічному змалюванні перенісся та носа, манері написання літер в іменуванні ікон та монограмам.

Тетяна ЄЛИСЄВА,
завідувач Музею волинської ікони

Вікарій єпархії взяв участь у відкритті виставки писанок
8 квітня єпископ Володимир-Волинський Матфей із благословення правлячого архієрея митрополита Михайла молитовно відкрив 19-ту щорічну виставку-конкурс «Писанковий дивосвіт».

Імпреза відбулась у мистецькій галереї «Луцьк». Владика зазначив: ця експозиція, окрім залучення до сакрального мистецтва з юних літ, важлива тим, що писанки з неї та додатково крашанки буде відправлено воїнам на Схід, аби й вони відчули дух Христового Воскресіння.

Участь у цьогорічній виставці взяли 230 учнів Луцької художньої школи, представивши 659 своїх витворів. Володарем гран-прі стала Олександра Матвійчук, яку владика привітав зокрема.

У Луцьку відспівали бійця 81-ї десантно-штурмової бригади

Чин похорону Юрія Чучаліна відправили **8 квітня** в кафедральному соборі Святої Трійці. Його очолив митрополит Луцький і Волинський Михайл.

У надгробному слові архієпископ зауважив, що хоча не всіх загиблих за Україну воїнів ушановано державними відзнаками, ми їх завжди називатимемо високим званням – герої. Владика закликав мати велику віру в Бога, в Його силу. Ми, християни, будь-які труднощі повинні долати саме з упованням на допомогу Богу.

Після цього проведено громадське прощання із загиблим на Театральному майдані. Погребіння відбулось на алеї почесних поховань міського кладовища біля с. Гаразджа.

Юрій Чучалін – 51-річний лучанин, родом із Узбекистану, був кадровим військовим. До лав Збройних сил України мобілізований у серпні. Загинув 3 квітня поблизу міста Авдіївка. Нині захищає східні рубежі країни і його син.

Волинський священик відправив у Волновасі молитву за Україну

Перебуваючи у благодійницькій поїздки на Сході **8–11 квітня**, настоятель луцької парафії Архистратига Михайла протоієрей Степан Гайгель відправив молебень за Україну в м. Волноваха Донецької єпархії.

Душпастир служив у приміщенні дитячої юнацької бібліотеки, яке тимчасово використовується як каплиця Всіх святих землі волинської. Це єдиний Божим дім Київського Патріархату в цьому районі Донеччини. На моління, крім військовослужбовців з Волині, прийшли місцеві жителі. Вони висловили глибокий сум щодо загибелі солдатів-волинців під Волновахою торік і запевнили, що мирні мешканці не були до цього причетні.

Як повідомляє сайт *Vip.volyn.ua*, у рамках поїздки душпастир за підтримки благодійного фонду «Волинь – 2014» передав місцевій добровільній організації «Я – Волноваха» 10 тонн гуманітарної допомоги для цивільних та медичне устаткування для місцевої вузлової лікарні.

Панотець провів зустріч із єпископом Слов'янським Всеволодом, вікарієм Донецької єпархії, у рамках якої обговорювалось відкриття в цьому місті-побратимі Луцька першого повноцінного храму УПЦ КП.

У єпархії перебували гості з Волновахи

11 квітня, у Велику суботу, на подвір'ї кафедрального собору Святої Трійці їх, 68 дітей і 11 дорослих, зустрів митрополит Михайл, а наступного дня – Жидичинська обитель.

Владика з деканом храму протоієреєм Миколаєм Нецькарем провели для гостей екскурсію будівлями соборного комплексу та Волинської православної богословської академії. Великодньої ночі вони долучились до Богослужіння.

У чоловічому монастирі Святителя Миколая Чудотворця в с. Жидичин на Ківереччині екскурсоводом був ієромонах Никодим (Смілий). А молодіжне братство «Мирт» організувало пасхальні забави та гаївки. Потому в рекреаційному комплексі «Острів», що в с. Озерце, для дончан улаштували обід.

Волинці передали Патріархові благодатний вогонь

Зустрівши цей вогонь в аеропорту «Бориспіль», митрополит Луцький і Волинський

Продовження на с. 6

СВЯТИНІ ВОЛИНІ

У нових луцьких парафіях розпочали регулярні Богослужіння

Перші Божественні Літургії відбулися в тимчасових храмах Апостола Андрія Первозваного та Преподобного Іова Почаївського в районі ЛПЗ.

Свято-Андріївську церкву будують за адресою: с. Рованці, вул. Прилуцька, 4а (поворот з вул. Боженка біля автозаправної станції «АНР»). Чин заступання цього храму відправив митрополит Луцький і Волинський Михаїл ще 7 серпня 2011 р. Фактично це вже територія обласного центру, між ринком і підшипниковим заводом, тож парафія належить до міського деканату. Вона охоплює вірних, які мешкають на 6-рі Дружби народів, вулицях Боженка, Гнідавській, Європейській, Прилуцькій, частинах вулиць Грабовського та Станіславського.

15 березня Службу Божу в пристосованому приміщенні, що біля будови церкви, очолював настоятель священник Сергій Медведєв. Він повідомив інформаційній службі єпархії, що надалі тут звершуватимуться Богослужіння в неділі та великі свята о 8.00 та 12.00.

У другому тимчасовому храмі – Свято-Іовопоचाївському – першу Літургію служили **29 березня** під проводом настоятеля священника Олександра Вронського. Завдяки, зокрема, обласному управлінню лісового та мисливського господарства

(начальник Василь Мазурик) каплицю облаштували, здається, за рекордно короткий час. А вже владика заснував тут церкву лише 8 лютого цього року.

Її адреса – 6-р Дружби народів, 8б (перехрестя вулиць Грабовського та Марка Вовчка). Душпастир очікує, що опікуватиметься православними вірянами не тільки з цих вулиць, але й Гнідавської, Гостинної, Гречаної, Даньшина, Нагірної, Прасолів, Старої Дороги, Фільваркової, Черняхівського, частково Південної, Потебні, Руставелі, Станіславського.

Молитва тут лунатиме і в неділі, і в свята. Початок Відправ о 9.00.

Протоієрей Віталій СОБКО
Світлина 3 Ігоря Гураля з храму
Преподобного Іова Почаївського

Єпископ Матфей освятив каплицю в Олиці Цуманського деканату

29 березня вікарій єпархії з благословіння митрополита Михаїла відправив чин малого освячення храму Благовірного князя Костянтина Острозького, а потому – Божественну Літургію.

Служили саме такий чин, оскільки каплиця використовується як тимчасове місце загальної молитви. А поряд парафія планує зведення нового,

постійного дому Господнього, який засновано торік 13 липня.

На завершення Відправи преосвященний виголосив проповідь про важливість наслідування прикладу покаяння преподобної Марії Єгипетської та про меценатство в Церкві на прикладі князів Острозьких.

Із вікарієм служили: декан протоієрей Тарас Манелюк, настоятель парафії священник Ігор Літвінцов та інше місцеве духовенство.

Орест ВЛАСЮК. Світлина 4 з архіву єпископа Матфея

Владика Михаїл освятив хрести для храму у Володимирі-Волинському

13 квітня митрополит Луцький і Волинський Михаїл освятив накопальні хрести церкви Мучениць Віри, Надії, Любові та Софії.

Відправу було звершено в рамках традиційного візиту на другий день Пасхи в це місто. Перед тим високопреосвященний очолював Божественну Літургію в соборі Різдва Христового й виголосив проповідь про торжествування Воскресіння Спасителя, зокрема на прикладі відвідин цвинтарів на Пасху. Ми йдемо на кладовище, бо віримо, що свого часу наші рідні воскреснуть із мертвих, як колись Ісус Христос.

Із керуючим єпархією служили: міський декан протоієрей Юрій Пилипець, настоятель парафії Віри, Надії, Любові та матері їх Софії протоієрей Євген Рябець, інше місцеве духовенство.

Орест ВЛАСЮК. Світлина 1 інформаційної служби єпархії

Митрополит Михаїл освятив каплицю для мисливського господарства

Молільню на честь Архістратига Божого Михаїла владика освятив **14 квітня** в с. Звірив Ківерецького деканату.

У слові до працівників угіддя високопреосвященний зазначив: те, що на цьому місці поставлено й освячено каплицю, є свідченням духовного росту трудівників лісу. Додав, що на них покладено велику місію з охорони «того, що створив у природі Бог», і настановив пам'ятати про це щоразу, зайшовши сюди помолитися.

З архієреєм служили: декан монастирів єпархії та намісник Жидичинського чоловічого монастиря Святителя Миколая Чудотворця ігумен Константин (Марченко) з братією, духовенство кафедрального собору Святої Трійці та з Ківереччини.

Орест ВЛАСЮК. Світлина 2 інформаційної служби єпархії

ТОЧКА ЗОРУ

Гріховні торги

Не треба бути великим провидцем, аби передбачити, як на Зелені свята перед храмами чіткими вервечками вишикуються торговельники із цупкими в'язками лепехи. Зрештою, календар підприємливих людей розписано на всі релігійні празники, де можна «піднятися» фінансово: Вербниця, Трійця, Маковія, Спаса... Даровані природою вербові гілки, лепеха і вирощені яблучка, мак (і де тільки сіють заборонений законом продукт?) стають товаром. А ось і ринок, чи то пак, базар, де чистого виробника продукції вдень із вогнем не відшукаєш: тут, як правило, перекупники (які колись називалися спекулянтами). Але й вони мають власний бізнесовий календар, пов'язаний зі світними святами: напередодні Великодня зростають у ціні курячі яйця, а під час посту дорожчають морепродукти. У кожній родині є бажання якнайщирше облаштувати святковий стіл, а «бізнесменам» хочеться

обов'язково на тому нажитися. Подивившись доскоху на таку дороговизну, не один православний повертається додому із порожнім так званим споживчим кошиком... Скромну зарплату чи мінімальну пенсію пожирає надмірний апетит ділків.

«...Ісус прийшов до Єрусалима. І знайшов, що в храмі продавали волів, овець і голубів, і сиділи міняльники грошей. І, зробивши бич з вірвовок, вигнав з храму всіх, овець і волів; і розсипав гроші міняльників, а столи їхні перекидав. І сказав продавцям голубів: візьміть це звідси і не робіть дому Отця Мого домом торгівлі» (Ін. 2:13-16).

Не обов'язково торгувати обрядовим зіллям безпосередньо у храмі, аби потрапити під гнів Божий. Використовуючи можливість заробити копійку, торгівці не задумуються, що переводять у комерцію дім Божий, в якому освячуються природні дари. Чи доводилось комусь бачити добродійців, які просто роздавали б

одноріцям польові квіти, вербу чи лепеху? А було б справді благородно і по-Божому...

Згадується роздача верби цього року активістами Майдану на Театральній площі Луцька. Вони частували перехожих чаєм, бутербродами, роздавали вербові гілки і приймали добровільні пожертви для воїнів АТО. Чи не перший паросток просвітленої свідомості для наслідування бізнесменам?

У розвинутих європейських країнах до свят прийнято робити суттєві знижки. Підприємливі люди досягають максимального ефекту від кількості затребуваного товару і цим приносять покупцям відчуття справжнього празника. У нас поки що такого нема. Мабуть, тому, що Європу ми асоціюємо із акуратними особняками, квітами і бруківкою на подвір'ї, але не з переінакшеним мисленням щодо свого ближнього. Якого, як вчив Господь, треба любити, як самого себе...

Віталій КЛИМЧУК

ХРОНІКА

Продовження. Початок на с. 2-4

Михаїл привіз лампадку Патріарху Філаретові, духовенству й парафіянам київського собору Рівноапостольного князя Володимира.

З Єрусалима до нашої столиці вогонь доставила **11 квітня** керівник єпархіяльного паломницького центру «Україна» Лариса Савчук з іншими волинськими прочанами.

Щороку благодатний вогонь сходиться на Гробі Господньому в єрусалимському храмі Воскресіння Христового напередодні свята Пасхи. Перші згадки про це велике диво датуються IV ст., а в них є описи сходження вогню в ще раніший час.

Наші країни відзначили Великдень

У всіх храмах єпархії в неділю, **12 квітня**, відбулися Богослужіння з нагоди Христового Воскресіння.

Нічну Відправу в кафедральному соборі Святої Трійці очолив наш митрополит. Із ним служили декан протоієрей Микола Нецькар та інше духовенство. Радість спільного святкування розділили римсько-католицький єпископ Віталій Скомаровський, голова ОДА Володимир Гунчик, голова облради Валентин Вітер та міський голова Микола Романюк.

Пряму трансляцію вело обласне державне телебачення (коментатор – завідувач кафедри гуманітарних дисциплін Волинської православної богословської академії кандидат філософських наук Ігор Сацук). Співав архієрейський хор «Оранта» (регент – заслужений діяч мистецтв України Василь Мойсіюк).

Під час Богослужіння високопреосвященний передав вірним благодатний вогонь.

На завершення Ранньої митрополит Михаїл прочитав огласительне слово святителя Йоана Золотоустого, а о. Микола – пасхальне послання Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета.

Частина великоднього Євангелія традиційно прозвучала кількома мовами: архієрей розпочав грецькою, а священники продовжили церковнослов'янською, латинською, івритом, англійською, німецькою, російською, французькою, польською, іспанською і повністю – українською.

У слові архіпастиря зазначив, що радість Христового воскресіння є одним із сенсів нашого земного буття. Адже Христос, перемігши смерть, дав нам можливість успадкувати через праведне земне життя раювання, Царство Небесне. Він розповів суть воскресіння Господа і його наслідок для християн: смерть більше не має влади над людиною, розділяється розуміння вічності та розуміння земного, тимчасового. Відтак владика запросив очільників місцевої влади привітати волинян.

Закінчилося Богослужіння хресною ходою навколо собору та освятою пасхальних кошиків. Охочих долучитися до Служби не вмістив ні храм, ні соборна площа. Парафіяни заповнили і Театральний майдан, і частину прилеглої вулиці Лесі Українки.

Перед Великоднем митрополит Луцький і Волинський Михаїл очолив основні відправи Страсного тижня: Божественну Літургію у Великий четвер (спомин Тайної вечері), чин омовіння ніг, Ранню Великої п'ятниці з читанням 12-ти Євангелій (спомин спасенних страждань Ісусових), загальноміський страсний хресний хід і Службу Божу Великої суботи.

Священники й парафіяни взяли участь у пасхальних заходах

13 квітня, у Світлий понеділок, духовенство й церковні співці з благословіння митрополита Михаїла долучилися до мистецьких дійств в обласному центрі.

У першому заході, «Великодній пасхалія», на Театральному майдані взяв участь міський декан протоієрей Михаїло Онищук. Він промовив вітальне слово з нагоди свята Воскресіння. Хор парафії Холмської ікони Божої Матері виконав декілька пасхальних піснеспівів.

А в П'ятому міському фестивалі «Великодні передзвони» у Будинку культури мікрорайону Вересневе взяв участь настоятель парафії Різдва Пресвятої Богородиці с. Полонка Луцького районного деканату протоієрей Василь Янчук. Співали хори із цієї ж громади та Благовірного князя Володимира Великого с. Тарасове.

18 квітня у храмі Успіння Пресвятої Богородиці с. Гаразджа Луцького райдеканату на запрошення настоятеля священника Андрія

— БЛАГОДІЙНІСТЬ

«БОЖЕ, УКРАЇНУ ЗБЕРЕЖИ»

Вперше управління єпархії спільно з обласною державною телерадіокомпанією провели благодійний телерадіомарафон збору пожертв на потреби армії

Проект проходив із благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла протягом місяця. А **27 березня** в ефірі відбулася його основна частина.

Керівництво ВОДТРК на чолі з генеральним директором Ольгою Куліш повністю посприяло у висвітленні розповідей бійців, священників та волонтерів, які духовно та матеріально опікуються бійцями, юристів і благодійників. З посадовцями говорили і про соціальний захист воїнів та тих, які втратили на Донбасі рідних або

розшукують їх. Розповідали і про ентузіастів, які допомагають знайти загиблих.

Марафон тривав із невеликими перервами 12 годин. Його провели протоієрей Микола Шутряк та журналістка Наталія Морозюк. У студії зустрічалися й дискутували майже 40 учасників. Чи не найбільше враження справили бійці, які вписали себе в історію держави як герої. Хлопці говорили, що бачили самі. Олександр Севартович, який у мирний час має стосунок до телебачення і радіо, на фронті був анестезіологом; Вадим Вавришук із 80-ї бригади (псевдо Грін) керував обороною вишки Донецького аеропорту; також у Донецькому аеропорту воював Валерій Гонта; Ігор Дрючан із роти «Світязь» пройшов іловайський і вуглегірський котли.

У відкритті марафону взяла участь владика Михаїл, голова облдержадміністрації Володимир Гунчик, луцький міський голова Микола Романюк, голова обласного осередку Спільки воїнів Афганістану Григорій Павлович. У вечірньому ефірі взяв участь перший заступник голови обласної ради Олександр Пирожик.

Архієрей подякував усім, хто не стоїть осторонь спільної біди. Він зазначив, що допомога захисникам проявляється не лише придбанням касок чи бронежилетів, а й любов'ю і добрим ставленням до армії, показує єдність суспільства. Також архієрей звернув увагу, що перед святом Пасхи важливо відірвати частинку себе та віддати тим, хто цього потребує, перебуває на рубезі життя і смерті.

«Наша мета – не тільки зібрати гроші, продукти й амуніцію для тих, хто протистоїть агресору, – підкреслив високопреосвященний. – Цей марафон – наша спільна подяка за те, що вони захищають всіх нас, аби вояк не ступив далі». І закликає попри економічні труднощі не втрачати надії на перемогу й постійно допомагати, хто чим може. До речі, громади Київського Патріархату по всій Україні збирають пожертви для бійців і в кожному храмі Волині є скринька, де їх можна скласти.

Телерадіомарафон «Боже, Україну збережи», ініційований управлінням єпархії, зокрема її прес-секретарем та головним редактором телестудії «Собор» Андрієм Гнатюком, – це своєрідне втілення нашої спільної молитви за воїнів, їх рідних і за тих, хто відійшов до Бога. Тому

Мовчанюка відбувся виступ хорової капели районного будинку культури (керівник Володимир Єфименко) та місцевого церковного хору (регент Ольга Тарасюк).

У с. Городище-2 Луцького районного деканату відкрили меморіальну дошку бійцям АТО

16 квітня декан протоієрей Володимир Присяжнюк освятив на місцевій школі пам'ятну дошку Тарасові Герасимюку, який загинув на Донбасі.

Захід проведено як лінійку на шкільному подвір'ї. Присутні пригадували, що Тарас іще

після офіційного відкриття ефір продовжила Божественна Літургія із луцького кафедрального собору Святої Трійці, зацентрована саме на молитві за наших героїв. Символічно, що знімали її в неділю, 22 березня, у день сорока мучеників севастьянських. У ході трансляції коментатори – керівник паломницького центру «Україна» Лариса Савчук і завкафедри філософії Волинської православної богословської академії Ігор Сацук – зазначили, що в храмах Київського Патріархату постійно моляться за успіх АТО, здоров'я і життя наших захисників. А між священниками діє СМС-розсилка на той випадок, коли терміново необхідно ставати на молитву. Рідні звіщають про небезпеку – і повідомлення розсилаються всім учасникам групи.

Участь у телерадіомарафоні взяв віце-канцлер і старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний. У студії спілкувалися настоятелі парафій: Ікони Холмської Богоматері в Луцьку – протоієрей Михаїло Онищук (луцький міський декан), Святителя Миколая Чудотворця в Колках Маневицького деканату – протоієрей Андрій Закидальський (маневицький декан), Покрови Пресвятої Богородиці в с. Маяки Луцького районного деканату – протоієрей Михаїло Бучак, Архістратиґа Михаїла в Луцьку (мікрорайон Вишків) – протоієрей Степан Гайгель, Благовіщення Пресвятої Богородиці в Луцьку – протоієрей Микола Савчук, Архістратиґа Михаїла в с. Кисилін Локачинського деканату – протоієрей Іван Квік. Долучилися також насельник монастиря Святителя Миколая Чудотворця в с. Жидичин на Ківереччині ієромонах Димитрій (Франків), завідувач єпархіяльного відділу організації благодійних та соціального служіння Валерія Лесюк, юристконсульт Юлія Спіріна.

Увесь ефір супроводжували сюжети про широкую допомогу українським захисникам, передачі «На службі Богу і Україні» та «Воїни миру». Перша розповідь про насельника Жидичинського монастиря, капелана батальйону ім. Кульчицького Національної гвардії України ієромонаха Макарія (Дядюся), який згадував, як молитва рятувала від смерті. Друга (автор Оксана Євпак) – про бійців Національної гвардії частини 1141, яка дислокується в Луцьку.

Студійні ефіри чергували із піснеспівами церковних хорів.

Наприкінці в студії зустрілися священники й захисники, які розповідали, наскільки важлива духовна підтримка воїнів не тільки в тилу, а й безпосередньо на Сході.

Ефір завершила пісня «Повертайся живим» у виконанні студентки Луцького педколеджу, дочки настоятеля парафії Воздвиження хреста Господнього в обласному центрі Ірина Клочак.

Цього дня о. Михаїло Онищук передав волонтерам медикаменти, зібрані для військовослужбовців у церквах Луцька.

Збір коштів у рамках марафону тривав до 21 квітня. Кошти можна було переказувати на рахунок обласної організації Спільки ветеранів Афганістану. Також грошові та матеріальні благодійні внески збирали у храмах по всій єпархії.

Андрій ГНАТЮК, Орест ВЛАСЮК
Кадр із відео обласного державного телебачення

в школі мріяв служити в армії, від початку Євромайдану перебував у столиці.

Вшанувати героя прийшли: священники (місцеві та з Горохівського благочиння), голова райдержадміністрації Ігор Ярмольський, заступник голови районної ради Вадим Веремчук, батьки, вчителі та учні школи.

Парафії Волині передали бійцям великодні гостинці

14 квітня, у Світлий вівторок, громада Архістратиґа Божого Михаїла с. П'ркі Полонка Луцького районного деканату збрала для воїнів 14-ї

ОМБр на Рівненський полігон понад 1000 крашанок і багато пасок. Їх відвіз декан, настають цієї парафії протоієрей Володимир Присяжнюк.

Того ж дня від храму Вознесення Христового м. Горохів відправлено такі ж наїдки для українських арміювців на Схід. Благословив акцію й волонтерів, які доставили вантаж, декан і настають цього Божого дому протоієрей Андрій Сидор.

Благодійний збір діяв при трьох церквах: Святителя Миколая Чудотворця м. Горохова, Первоверховних апостолів Петра і Павла селища Мар'янівка та вищезгаданій Свято-Вознесенській. Голова місцевого волонтерського центру Валентина Магурчак і голова РДА Любов Матвеева висловили вдячність цим громадам.

А **17 квітня** духовенство володимирського міського благочиння на чолі з деканом протоієреєм Юрієм Пилипцем теж відвезли пасхальні гостинці для бійців «волинської бригади» на Рівненський полігон. Там відслужили молебень за Україну та ознайомилися з побутом солдатів.

Військовослужбовці були дуже вдячні та просили подальших зустрічей із панотцями.

У Володимирі заклали й освятили алею на честь героїв АТО

21 квітня духовенство міста і району взяло участь у заснуванні алеї в парку «Слов'янський» на честь місцевих уродженців, загиблих на Донбаській війні.

В акції взяли участь: міський декан протоієрей Юрій Пилипець, районний – протоієрей Євген Шевчук, інші отці, міський голова Петро Саганюк, викладачі та студенти аграрного коледжу.

Священники молитовно благословили цю добру справу. Посаджено вісім дубів на честь восьми загиблих володимирчан. Це дерево вибрано через його довговічність, символізуючи пам'ять про воїнів, їхню мужність і ратний подвиг.

Віце-канцлер і старший капелан єпархії благословив призовників до війська

22 квітня протоієрей Олександр Безкоровайний взяв участь в урочистих провадах волинян на строкову службу до лав Збройних сил України та Національної гвардії.

Душпастир виголосив напутнє слово, в якому закликав, щоб кожен плекав у собі за час служби як цінності християнина, так і захисника Батьківщини. Після цього, відслуживши молебень на початок усього благого діла, окропив новобранців освяченою водою та подарував іконки Пресвятої Богородиці.

У випровадинах взяли участь: голова ОДА Володимир Гунчик, виконувач обов'язки обласного військового комісара полковник Роман Кулик, ветерани війни в Афганістані й на Донбасі, рідні та близькі призовників.

У с. Зелена Ковельського райдеканату відкрили меморіальну дошку бійцям АТО

24 квітня настоятель місцевої парафії Покрови Пресвятої Богородиці протоієрей Віктор Марчишак та протоієрей Володимир Удуд із с. Воля Ковельська освятили пам'ятну дошку Андрієві Мостиці, який загинув на Сході.

Як повідомляє сайт *Cerkva-kovel.com.ua*, захід проведено на подвір'ї загальноосвітньої школи. По освяченні всі поклали квіти до пам'ятного місця.

Ушанувати героя прийшли: голова РДА Віктор Козак, голова райради Ігор Верчук, сільський голова Олександр Паровенко, директор школи Галина Мартинюк, бойовий товариш Андрій Панасюк, рідні та близькі загиблого, вчителі й учні школи.

У кафедральному храмі пом'янули жертв геноциду вірмен 1915 р.

Заупокійну літню по близько півтора мільйона знищених від рук турецьких шовіністів очолив староста собору Святої Трійці протоієрей Володимир Подолець **24 квітня**.

Участь у відправі взяли представники вірменської національної меншини Луцька.

У слові до присутніх душпастир зазначив, що цей народ першим у світі прийняв віру в Ісуса Христа, першим створив свою національну Церкву. Зауважив і те, що цей народ перетерпів численні гоніння й масові знищення за свою

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на с. 2-4, 6

віру. Величчю вірмен є те, що, незважаючи на розпорошеність по світу, всі цього дня молитовно споминають своїх предків.

На завершення прозвучала молитва «Отче наш» вірменською мовою.

У Луцьку пом'янули жертв Чорнобильської катастрофи

24 квітня декан обласного центру протоієрей Михайло Онишук відслужив заупокійну літію по загиблих під час аварії на ЧАЕС біля пам'ятного знака на меморіалі «Вічна слава».

У слові душпастир порівняв тодішню боротьбу з «мирним атомом» із людиною, яка стоїть беззбройно перед озброєним. Закликав не бути осторонь сьогоденних подій та підтримувати українських бійців. Адже якби не народна підтримка, вони були б такими ж «нагими» перед озброєним російським окупантом.

Після цього голова облради Валентин Вітер, міський голова Микола Романюк, учасники ліквідації наслідків атомної катастрофи, представники громадськості поклали квіти до монумента.

У Маневичах відбулось перше засідання районної ради Церков

24 квітня в райдержадміністрації пройшла зустріч представників місцевої влади, духовенства нашої єпархії та УПЦ (МП).

Розглянуто ряд питань: відзначення Дня пам'яті і примирення (8 травня), вшанування матерів у другу неділю травня (особливо матерів та дружин військовослужбовців), організація та проведення літніх дитячих таборів у районі.

В обговоренні взяли участь: декан протоієрей Андрій Закидальський, його помічник протоієрей Михайло Мельничук, голова РДА Андрій Линдюк, представники УПЦ (МП).

У ВПБА відбувся круглий стіл пам'яті Бориса і Гліба

«Мученицький подвиг князів-страстотерпців у контексті сучасних подій в Україні» – це тема обговорення до 1000-річчя кончини святих мучеників.

Як повідомляє сайт *Vpba.org*, науковий захід **27 квітня** проведено кафедрою богослів'я. У ході обговорень розглянуто життєво-благочестивих князів, три вірогідні варіанти часу їх канонізації, проведено паралелі тогочасного подвигу братів із сьогоденними подіями в Україні. Під час дискусій промовці торкалися й важливості прославлення Бориса і Гліба – першого в Руській Церкві.

У заході взяли участь: проректор з навчальної роботи та завідувач кафедри священик Василь Лозовицький, викладачі, студенти.

Інформаційна служба єпархії

Докладніше про ці та інші події – на офіційному сайті pravoslavia.volyn.ua

НЕКРОЛОГ

Ділюся сумною вісткою: 8 квітня на 90 році життя помер у Вінніпезі (Канада) наш відомий земляк отець Степан Ярмусь.

Народився він 25 квітня 1925 р. в селі Лідихів біля Почаєва у відомій родині, з якої вийшов ряд священиків, зокрема архімандрит Богородичного монастиря на Білівських хуторах о. Захарій.

Був вивезений на примусові роботи до Німеччини, служив добровольцем у Першій дивізії Української національної армії, далі був англійський полон, а з 1947 року оселився у Великобританії. У Лондоні 1956 року закінчив пастирські курси і був рукоположений митрополитом Никанором (Абрамовичем) у сан священика.

Разом із вірною дружиною Константою виїхав до Канади, де продовжив богословські студії в колегії Св. Андрія у Вінніпезі. У Манітобському університеті здобув ступінь бакалавра, магістра – у Пасторальному інституті, захистив докторську дисертацію на тему «Людина в православному богословському вихованні» у Сан-Франциско 1981 року.

Отець Степан Ярмусь – довголітній викладач колегії Св. Андрія, голова консисторії УПЦ Канади, редактор її друкованого органу газети

«Вісник». Він автор кількох десятків праць із богослов'я й історії УПЦ, активний у наукових організаціях волинян, довголітній заступник голови управи Інституту дослідів Волині та товариства «Волинь» у Вінніпезі, член редакційної колегії журналу «Літопис Волині».

З проголошенням незалежності України отець доктор Степан Ярмусь кожного року відвідував рідну землю, брав активну участь у науковому житті, прагнучи об'єднати Православні Церкви України. За багаторічну науково-богословську працю був нагороджений Вселенським Патріархом та Патріархом Київським і всієї Русі-України, науковими, громадськими організаціями й установами України та світу.

Покійний дуже любив свою малу батьківщину – Волинь. Пам'ятаю його перші відвідини рідної землі в травні-червні 1991 року і нашого міста зокрема, яке він з великою любов'ю описав у книзі «В країні моїх батьків».

У смутку залишив свого сина священика Андрія з дружиною, внуків у США, рідних, друзів в Україні й діаспорі.

Володимир РОЖКО,

дійсний член Інституту дослідів Волині у Вінніпезі

ЕПАРХІАЛЬНИЙ КАЛЕНДАР

5 червня

День висвяти: 10 років тому, 2005-го, – священик Роман Нестер, настоятель парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Крупа Луцького районного деканату.

11 червня

День заснування храму: 20 років тому, 1995-го, – церква Різдва Пресвятої Богородиці в Рожищі.

12 червня

День заснування храму: 20 років тому, 1995-го, – церква Архистратига Михаїла в Шацьку.

14 червня

День народження: 45 років тому, 1970-го, – протоієрей Василь Ціко, настоятель парафії Великомученика Димитрія Солунського в с. Новосілки Горохівського деканату.

15 червня

День заснування храму: 20 років тому, 1995-го, – церква Архистратига Михаїла в с. Мельники-Річицькі Ратнівського деканату.

16 червня

День освяти храму: 20 років тому, 1995-го, – церква Вознесіння Господнього в с. Козлиничі Маневичського деканату;

ПАЛОМНИЦТВА

16 травня – до Тростянецької чудотворної ікони Божої Матері (с. Тростянець Ківерецького деканату). Виїзд о 13.00. Повернення – о 17.00. Вартість поїздки 60 грн.

17 травня, 21 червня – до почаївських святинь: лавра – монастир Святого Духа (колишній лаврський скит) – монаше кладовище – джерело Праведної Анни – жіночий монастир Богоявлення Господнього у Кременці – храм Пророка Іллі в Дубенському замку. Виїзд о 6.30. Повернення – о 20.00. Вартість поїздки 140 грн.

22 травня – до святинь Рівненщини: монастир у Дермані (п'ять чудотворних ікон і цілюще джерело) – собор в Острозі (миролюбива ікона) – монастир у Межиріччі (чудотворна ікона) – джерело Св. Миколая в Гільчі – монастир у Городку (чудотворна ікона,

День народження: 35 років тому, 1980-го, – Ольга Кісельова, завклядом Управління єпархії;

30 років тому, 1985-го, – священик Ігор Яцюра, настоятель парафії Великомученика і цілителя Пантелеймона у Волинському онкологічному диспансері.

19 червня

День заснування храму: 25 років тому, 1990-го, – церква Святителя Миколая Чудотворця в с. Скірче Горохівського деканату.

24 червня

День народження: 30 років тому, 1985-го, – священик Володимир Курчин, настоятель парафії Святого Духа в селищі Берестечко Горохівського деканату.

26 червня

День висвяти: 10 років тому, 2005-го, – священик Роман Войнарович, настоятель парафії Великомученика Димитрія Солунського в с. Гать Луцького районного деканату.

Щирозаочно вітаємо вас із ювілеями, боголюб'язні отці, брати і сестри! Хай Бог благословляє усіх вас на многі і благі літа!

частинка гробу Пресвятої Богородиці). Виїзд о 6.30. Повернення – о 22.00. Вартість поїздки 140 грн.

24 травня – до святинь Києва: Печерська лавра – Феодосіївський, Введенський, Видубицький, Іонівський, Михайлівський Золотоверхий монастирі – Андріївська церква – Володимирський собор (Патріарша Служба) – Волинська ікона Богоматері (Національний художній музей України). Виїзд 23 травня о 23.30. Повернення 24 травня о 23.30. Вартість поїздки 450 грн.

7 червня – до святинь Володимира-Волинського: собор і монастир Різдва Христового – Юріївська церква – Василівська церква – Успенський собор – Зимнівський монастир. Виїзд о 7.00. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 100 грн.

14 червня – у чоловічий монастир Великомученика Георгія

Переможця (під Берестечком, с. Пляшева Рівненської єпархії) з нагоди відпустового свята та чергової річниці Берестецької битви (Патріарша Літургія). Виїзд о 7.00. Повернення – о 20.00. Вартість поїздки 100 грн.

21 червня – до Маняви (Івано-Франківська єпархія): скит – джерело «Сльоза Божої Матері» – водоспад Святого Духа – джерело Святого Духа. Виїзд – 20 червня о 23.30. Повернення – 21 червня о 23.30. Вартість поїздки 350 грн.

Реєстрація – не пізніше ніж за день до початку прощі (якщо не зазначено інше). Виїзд на всі богомілля – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація та реєстрація – у паломницькому центрі єпархії «Україна» (керівник Лариса Савчук) за тел. (0332) 71-83-77, (050) 812-09-79.

ОФІЦІЙНО

Священника Олега Куліша відраховано з кліру парафії Архистратига Михаїла в Любомлі і призначено настоятелем парафії Архистратига Михаїла в с. Рудня та Великомученика Димитрія Солунського в с. Валер'янівка Рожищанського дек. (укази № 21, 22 від 31 березня 2015 р.).

Протоієрей Володимира Дрозда відраховано з кліру каплиці Великомучениці Тетяни Коледжу технологій та бізнесу СНУ ім. Лесі Українки (№ 24 від 31 березня).

Священника Василя Лозовицького звільнено від обов'язків декана храму Всіх волинських святих Волинської православної богословської академії, а ієромонаха Іларіона (Зборовського) призначено на цю посаду (№ 27 від 31 березня, № 28 від 1 квітня).

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

<p>СЛОВО КИЇВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ – НА ВОЛИНІ</p> <p>ЧИТАЙТЕ</p> <p>Газета «Волинські єпархіяльні відомості»: запитуйте у храмах, кіосках, передплачуйте на пошту (виходить раз на місяць). Звертатись: (0332) 72-21-82, hazeta.yuev@gmail.com</p> <p>Різноманітна духовна література: запитуйте у храмах, книгарні-бібліотеці «Ключі» за адресою: Луцьк, просп. Волі, 2 (навпроти ЦУМу, біля обласної юнацької бібліотеки).</p>	<p>Розпорядок роботи: будні – 9.30–19 год; свята, суботи й неділі – 10–17 год.</p> <p>Звертатись: (0332) 29-94-01, моб. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97, kljuchi@ukr.net</p> <p>ДИВІТЬСЯ</p> <p>Відеоканали в інтернеті: Youtube.com/PravoslaviaVolyni; Youtube.com/social1970</p> <p>Передача «Що каже священник» на обласному державному телебаченні (виходить раз на місяць – слідкуйте за телепрограмою). Звертатись: (0332) 72-21-82, telesobor@gmail.com</p>	<p>СЛУХАЙТЕ</p> <p>Передача «Благо»: неділя, 7.30, FM-радіостанція «Сім'я і дім» (102,4 МГц).</p> <p>Звертатись: (095) 126-40-77, blaho@ukr.net</p> <p>ЧИТАЙТЕ, ДИВІТЬСЯ, СЛУХАЙТЕ</p> <p>Сайт pravoslavia.volyn.ua – історія, устрій єпархії, святині, персоналії, документи, новини, фото, відео, газета, книги, аудіо, передручки.</p>
--	--	---

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Свідчення про державну реєстрацію: ВП № 219 від 03.08.2004 р.

Засновник і видавець – Управління Волинської єпархії Української Православної Церкви Київського Патріархату (Волинська духовна консисторія)

Друк – ПрАТ «Волинська обласна друкарня» (Луцьк, просп. Волі, 27). Тел. (0332) 24-25-07. Зам. 1812. Наклад 3200 пр. Передплатний індекс 91241

Редакція

Віталій КЛИМЧУК (головний редактор), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор і коректор), протоієрей Віталій СОБКО, Андрій ГНАТЮК, Олександр БІЛЬЧУК (верстка, «НІЦІАЛ»)

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.

ДОВІДНИК ВОЛИНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КОНСИСТОРІЇ

43025 Луцьк, Градний узвіз, 1. Volynkonsistoria@ukr.net.
Час роботи: понеділок–п'ятниця (крім святкових днів), 10.00–16.00.
Обідня перерва: 13.00–14.00

Керуючий єпархією
Митрополит Луцький і Волинський МИХАІЛ.
Тел./факс (0332) 72-44-64

Канцелярія
Канцлер – протоієрей Микола ЦАП. Тел. (0332) 72-53-63
Віце-канцлер – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ.
Моб. (050) 956-70-00

Інформаційно-видавничий центр
Тел. (0332) 72-21-82
Голова центру – протоієрей Віталій СОБКО. Моб. (050) 661-56-68
Інформаційна служба (збір та опрацювання даних про діяльність єпархії) – info@pravoslavia.volyn.ua
Сайт pravoslavia.volyn.ua – info@pravoslavia.volyn.ua
Прес-служба (співпраця зі ЗМІ) – прес-секретар Андрій ГНАТЮК – pres-sluzhba@ukr.net
Газета «Волинські єпархіяльні відомості» – hazeta.yuev@gmail.com

Телестудія «Собор» – гол. редактор Андрій ГНАТЮК. Telesobor@gmail.com
Радіостудія «Благо» – головний редактор протоієрей Віктор ПУШКО.
Тел. (095) 126-40-77. blaho@ukr.net
Видавничий відділ і книгарня-бібліотека «Ключі» – завідувач Дмитро ГОЛОВЕНКО.
Тел. (0332) 29-94-01, моб. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97. kljuchi@ukr.net.

Капеланська служба
Старший капелан – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ
Інспектор з питань місійної діяльності – протоієрей Юрій БЛИЗНИК.
Тел. (0332) 20-00-25, моб. (095) 538-05-87

Паломницький центр «Україна»
Керівник Лариса САВЧУК. Тел. (0332) 71-83-77, моб. (050) 812-09-79

Відділ організації благодійності та соціального служіння
Завідувач Валерія ЛЕСЮК. Моб. (095) 037-67-00. Social-sluzhba@ukr.net

Склад-магазин ікон, риз, церковного начиння тощо
Директор Богдан ТИШКЕВИЧ. Луцьк, просп. Волі, 2. Моб. (066) 217-25-58
Розпорядок роботи: понеділок–п'ятниця – з 10 до 18 год, в суботу – з 10 до 15 год. Обідня перерва від 13 до 14-ї.

ПОЧУТИ ДОНБАС

Новела

Коли після скаженого обстрілу блокпост зайняли сепаратисти, Ілля Захарук лежав нерухомий, а його уніформа тліла й димілася. Він лише побачив, як хтось у балаклаві нагнувся над ним, зняв йому каску, за голеним по-козацьки чубом переконавшись – це доброволець, поглянув йому в очі й сказав:

– Этого в лазарет. Он не обгорел почти что, но сильно контужен.

Але козак нічого не чув і не міг спромогтись хоч на слово.

До нього підійшли, поклали на носилки, у медичну машину й повезли.

Так Ілля Захарук опинився серед ворогів, у ворожому шпиталі. Бачив тільки, що до нього підходили у білих і зелених халатах, про щось говорили між собою, знімали з нього пропалений одяг, робили уколи, – однак Ілля нічого не чув і не міг спромогтись ні на слово. Немов було це не з ним, а десь в паралельному світі. Потому провалився у сон.

Коли прокинувся (хто зна, скільки минуло часу), побачив медсестричку, що нахилилась до нього. І знову ж – неначе в іншому світі: ні звуку й ні слова.

Дівчина взяла аркуш паперу й великими буквами написала: «Ты в Донецке в госпитале, сильно контужен, не можешь слышать и говорить. Лечение будет, наверное, долгим, и еще не известно, чем кончится. Хочешь, я научу тебя языку глухих? Меня зовут Света».

Ілля прочитав, поглянув на милу виду сестричку й кивнув. І так почалась їхня учба.

Ілля спершу почував себе малою дитиною, що тільки-но починає говорити. Либонь, зараз кумедно белькоче, мов дитя, лиш мовою глухих. І ці помилки змушували Світлану всміхатись, як маму, коли вчиться говорити її дитя.

Але сестричка, певно, добре зналась на сурдопедагогіці, бо навчання йшло доволі швидко. Вона малювала якийсь предмет, або показувала картинку, чи й сам предмет, якщо був під рукою, і кілька разів виразно робила рухи. *Серце*: вказівним пальцем двічі торкнутись там, де серце; *тиск*: правою рукою двічі стиснути ліве передпліччя; *високий тиск*: по лівій долоні вгору правою і двічі стиснути ліве передпліччя; *температура*: праву руку – під ліву пахву; *температура*

падає: те ж і дві розкриті долони, одна проти одної, – донизу; *говорити*: вказівним пальцем два кругових рухи від губ; *слухати*: праву долоню буквою С притулити до вуха; «Я одужую»: показати пальцем на себе й по лівій долоні вгору, обидві долони стиснувши – від грудей уперед... Вивчали й жестову абетку: а – пальці в ку-

лак, б – схрестити вказівний і середній, в – долоня прямо, г – вказівний донизу... І склали кілька перших слів: С-в-є-т-а, І-л-л-ю-ш-а, Д-о-н-е-ц-ь-к, У-к-р-а-ї-н-а.

Одну годину на день, переважно зранку, тривали їхні заняття. Потім Світлана йшла, учень же відразу починав чекати наступного ранку. Заходили інші медсестри, і лікарі, переважно сердиті, щось зло говорили між собою та глипаючи на Ілля, однак він не чув і думав лишень про завтрашній ранок.

Мабуть, і Захарук був здібним учнем. На кінець другого тижня вони вже розмовляли – не розмовляли, а балакали, – не балакали, а базікали, часом збиваючись і повторюючи одне й те саме:

про погоду й сніданок, про лікування, про собак, про спорт... Не говорили тільки про війну, а виходило, що лунали раз-по-раз, він не чув.

«Ти. Дуже. Красива», – якимось сказав жестиами Ілля.

«Спасибі, а ти мужній і розумний», – відповіла Світлана.

Після цих успіхів вона принесла в палату ноутбук і декілька дисків. Тепер учень зміг навчатися і коли немає вчительки. Тут виявилися й уроки з уже пройденим, і нові захоплені розповіді про тварин, про різні країни...

Справді, парадоксально. І є над чим добряче задуматись... Особливо після всього, що побачив і пережив останніми місяцями.

«Принеси. Мені. Б-і-б-л-і-ю. По-у-к-р-а-ї-н-с-ь-к-и», – попросив він Світлану наступного ранку, і кілька тижнів читав Святе Письмо. Лише процедури, Світланіні заняття і Святе Письмо.

А потім прийшов ранок, коли він попросив: «Покажи, як буде "В-и-х-о-д-ь з-а м-е-н-е з-а м-і-ж"». Ось так, показала вона. Ілля це повторив, а Світлана у відповідь лише притулилась до вже зміцнілої, статечної фігури.

– Ну вы даёте, кто ж в такое время женится? – взвизгав працівник загсу. – Да и бланков новых у меня нет, только старые, украинские.

– Заповнюй українські! – раптом промовив молодий.

Вістка про те, що важко контужений, майже безнадійний, заговорив, миттю рознеслась по лікарні! Не інакше як любов, от що любов робить, цокотів увесь жіночий медперсонал, згадуючи, що вже чули десь про таке: чи то в тому серіалі, чи в тому, чи в журналі якомусь читали... Вже навіть збиралися йти вітати.

– Постой, постой, – раптом спинив цю ейфорію замполіт. – Значит, пленний Захарук уже не тяжело больной, он уже полностью здоров? Так что завтра, на бандеровский День Незалежности, будет у нас идти по Донецку вместе со всеми пленными – коридором позора.

***

Він ішов у колоні серед понурих, потомлених і осунутих бранців та після місяців повної тиші усе вражався кожному звукові. Натопв обабіч щось кричав, скандував, улюлюкав... Трохи згодом став Ілля вирізняти з цього потоку слів окремі вигуки й уривки фраз:

- Фа-ши-сты! Фа-ши-сты! Фа-ши-сты!
- Твари! Твари!
- Добить их надо!
- «А Я говорю...»
- Фа-ши-сты! Фа-ши-сты!
- На колени!
- Уроды!
- «А Я говорю вам...»
- Фа-ши-сты!
- У-бий-цы!
- «А Я говорю вам: любите врагов ваших, благословляйте проклинающих вас, благотворите ненавидящим вас...»

Віктор ГРЕБЕНЮК

ОДНЕ ЖИТТЯ

Нарис

Присвячується ветеранам Другої світової війни

Не осуждай меня, Прасковья,
Что я пришел к тебе такой:
Хотел я выпить за здоровье,
А должен пить за упокой.

(Із пісні)

У селі стояли передові німецькі частини. За будь-якої зручної нагоди вони охайно готували їжу: нація любить добре поїсти. Під час обіду привели полоненого радянського льотчика; обшукали і знайшли в його сумці, замість належного за нормою шоколаду, суху солону воблу – так Сталін піклувався про своїх «славних соколів». Зі сміхом німці передавали один одному рибу, били нею по халявах, а потім віддали полоненому. Німецький повар налив повний казанок горохового супу, наполовину з м'ясом, і передав льотчику, проте той заперечливо похитав головою. Він відщипував по шматочку суху рибу, жував і повними очима сліз вдивлявся у блакитне небо, де нещодавно згорів його фанерний винищувач. Очевидно, його непоказна гідність розчулила переможців і вони з розумінням замовкли, адже у всіх воїнів одна доля.

Потім прийшов командир і віддав наказ – полоненого в табір. І потрапив льотчик кудись у Майданек чи Треблінку; там він буде голодувати і помирати; два рази спробує втекти, випробує на собі побої та укуси злих вівчарок, а потім дочекається своїх – визволителів.

Молокосос-слідчий НКВД буде бити рукояткою нагана по столу і кричати: «Боягуз! Зрадник! Чому не застрелився?!» – «Жити хотів», – відповів льотчик. – «Будеш жити на лісопівалі, гнидо!». І відсидить «славний сокіл» ще п'ять років, уже в сталінських таборах, як «зрадник Батьківщини».

Повернеться він додому після амністії у свою ленинградську

комуналку, що на Василівському острові, у знайомий кам'яний колодязь, в якому з вікна видно лише клаптик неба, і зустріне його донезмоги постаріла дружина Катя, і тихо, немов велику таємницю, повідомить, що їхня єдина дочка померла від голоду в блокаду і спочиває тепер на Піскар'євському кладовищі у братської могилі. І вперше в житті льотчик, комсомолец-атеїст захоче, щоб був Бог, щоб Він зібрав їхні страждання у Свою чашу спокути. А ввечері принесе пляшку, вона заведе старий патефон, поставить вищерблену платівку і вони будуть слухати знайому до болю мелодію:

Ночь коротка, спят облака,
И лежит у меня на ладони
Незнакомая ваша рука.

Вони довго стоятимуть обійнявшись, злегка похитуючись, наче два спраглих один за одним пінгвіни після довгої полярної ночі; теплі сльози стікатимуть по їхніх обличчях, та вони не будуть витирати їх.

А незабаром він помре. Виразка шлунку, набута у концтаборі, переросте у рак, і поховає його Катя, вже зовсім зморщена старенька, і замовить панахиду в церкві, адже він так хотів, щоб був Бог, Який оцінив би його страждання. Вечорами вона заводитиме старий патефон і з болем у серці слухатиме знайому мелодію:

В этом зале пустом
Мы танцуем вдвоем,
Так скажите хоть слово,
Сам не знаю о чем.

Незабаром помре і вона. Я багато разів бачив стареньких, що так само закінчували своє безрадівне життя, яких виносили з ленинградських комуналок, і над могилами яких можна було лише написати: «Так скажіть же хоч слово, сам не знаю про що».

Так закінчилося ще одне життя – болісно довге і напролюд коротке, щоб усвідомити його мету і призначення: «Прийдіть до Мене, всі струджені і обтяжені, і Я заспокою вас... і знайдете спокій душою вашим» (Мф. 11:28).

Петро ВІНЦУКЕВИЧ

